

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

ДОКЛАД

на

**НАЦИОНАЛНИЯ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ
ЗА ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА В ЗАТВОР ВАРНА,
ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ „ВАРНА“,
ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ „РАЗДЕЛНА“,
АРЕСТ КЪМ ОБЛАСТНА СЛУЖБА „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
НАКАЗАНИЯТА“ -ВАРНА,
ВТОРО РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ОДМВР-ВАРНА И ЧЕТВЪРТО
РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ОДМВР-ВАРНА**

София, ноември 2023

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД.....	3
I. ЗАТВОР ВАРНА	4
II. ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ „ВАРНА“	18
III. ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ „РАЗДЕЛНА“	20
IV. АРЕСТ КЪМ ОБЛАСТНА СЛУЖБА „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ – ВАРНА	27
V. ВТОРО РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ОДМВР - ВАРНА	31
VI. ЧЕТВЪРТО РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ОДМВР – ВАРНА.....	32
ПРЕПОРЪКИ.....	33

УВОД

В изпълнение на Заповед № НПМ-33#1/19.10.2023 г. на омбудсмана на Република България, екип на омбудсмана в състав от трима експерти извърши планирана проверка от 23.10. до 27.10.2023 г. в следните обекти:

- I. Затвор Варна, находящ се в гр. Варна, бул. „Христо Смирненски“ № 19;
- II. Затворническо общежитие „Варна“, находящо се в гр. Варна, бул. „Христо Смирненски“ № 19;
- III. Затворническо общежитие „Разделна“, находящо се в с. Разделна, обл. Варна;
- IV. Арест към Областна служба „Изпълнение на наказанията“ – Варна, находящ се в гр. Варна, ул. „Георги Атанасов“ № 2, ет. 4;
- V. Второ районно управление при ОДМВР - Варна, находящо се в гр. Варна, ул. „Брегалица“ № 1;
- VI. Четвърто районно управление при ОДМВР - Варна, находящо се в гр. Варна, ул. „Средец“ № 63.

Целта на извършената проверка е свързана с проследяване и оценка на изпълнението на основните препоръки, отправени в доклади от предишни проверки на омбудсмана и подадени жалби от лишените от свобода, свързани с лоши материално-битови условия, липса на трудова ангажираност, условно предсрочно освобождаване, употреба на сила и помощни средства, незадоволително качество на предоставяната храна и липса на адекватни здравни грижи.

Ръководствата и служителите, работещи в горепосочените обекти оказаха съдействие на проверяващия екип на омбудсмана, в качеството му на Национален превантивен механизъм (НПМ), чрез осигуряване на достъп до всички помещения, предоставяне на поискани документи и ненамеса в комуникацията с настанените лица.

I. ЗАТВОР ВАРНА

Към Затвор Варна действат две затворнически общежития: Затворническо общежитие от открит тип „Варна“ и Затворническо общежитие от смесен тип „Разделна“.

1. Капацитет

Към 24.10.2023 г. на база 4 кв. м. и разгърнатата застроена площ на обекта, общият капацитет в Затвор Варна е 262 лишени от свобода. Към деня на проверката общият брой лишени от свобода е 202 лица, разпределени по категории както следва:

- Осъдени: 144;
- Обвиняеми: 12;
- Подсъдими – 46.

Настанените лица в Затворническо общежитие „Варна“ са 60 лишени от свобода при общ капацитет на обекта 60 лица, а в Затворническо общежитие „Разделна“ са настанени 181 лишени от свобода при общ капацитет 272 лица.

Според предоставената справка от администрацията на затвора, броят на постъпилите лишени от свобода през 2022 г. е 497 души, а от 01.01. до 23.10.2023 г. в обекта са постъпили общо 409 лица.

2. Администрация и човешки ресурси

Според представената от ръководството на затвора справка, по разписаното щатно длъжностно разписание за 2023 г. са включени 257 длъжности. Броят на вакантните места по служебни и трудови правоотношения е 13.

Щатът на надзорно-охранителния състав (НОС) в корпуса на затвора е 91 надзиратели, 6 главни надзиратели и 6 командири на отделение.

От НОС работят на 8 и 12 часови смени. Изпълняват задълженията си по носене на постовата служба, конвоиране на лишени от свобода, предотвратяване на нарушения и престъпления, както и задачите по обезпечаване на сигурността, при провеждането на различни видове дейности в затвора. Останалите длъжности по служебни и трудови правоотношения са на редовна смяна от 08:30 до 17:00ч.

3. Процедури по разглеждане на жалби

От началото на годината към момента на извършване на настоящата проверка до началника на затвора са били подадени **8** броя жалби срещу служители и **24** броя жалби срещу лишени от свобода. Тези, които са с приключени производства, не са признати за основателни.

Според предоставена справка от администрацията на затвора относно броя подадени молби за условно предсрочно освобождаване (УПО) за последните три години е налична следната информация:

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

- за 2021 г. са били подадени **117** броя молби, от които **63** са били подкрепени с положително становище на началника на затвора. Въз основа на тях освободените са били **51**, от които **46** с наложена пробация и **5** без пробация.

Подадените жалби срещу определения на съда от лишени от свобода, в процедура по разглеждане приложението на института УПО са **15**, от които е уважена една и лицето е освободено, а **14** са отхвърлени.

Подадените протести от Окръжна прокуратура – Варна срещу определения на съда за УПО са шест, от които пет са уважени и един не е уважен.

- за 2022 г. са били подадени общо **97** молби, от които **67** са подкрепени с положително становище на началника на Затвор Варна. От тях са уважени **64**, от които **53** лишени от свобода са освободени с пробация, а **11** без пробация.

Подадените жалби срещу определения на съда от лишени от свобода в процедура по разглеждане приложението на института УПО са **18** и всичките не са уважени.

Подадените протести от Окръжна прокуратура – Варна срещу определения на съда за УПО са **4**, от които **3** са уважени и лицата не са освободени.

- от 01.01.2023 г. до 23.10.2023 г. са подадени общо **87** молби, от които **64** са подкрепени с положително становище на началника на Затвор Варна. От тях са уважени **62**, като **57** лишени от свобода са освободени с пробация, а **5** без пробация.

Подадените жалби срещу определения на съда от лишени от свобода в процедура по разглеждане приложението на института УПО са **12**, от които **2** са уважени и лицата са освободени, а **10** са оставени без уважение.

Подадените протести от Окръжна прокуратура – Варна срещу определения на съда за УПО е само един, който не е уважен и лишеният от свобода е освободен.

За периода от октомври 2022 до октомври 2023 г. са подадени две молби за замяна на първоначалния режим за изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода със следващия по-лек по реда на чл. 66 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

4. Материални условия

Затвор Варна разполага с административна сграда, склад за съхранение на хранителни продукти, затворнически корпус, мебелен и механичен цех и цех за изработка на профили за сухо строителство. В отделна сграда на територията на затвора се помещава Затворническо общежитие „Варна“.

В корпуса на Затвор Варна има обособена стая за водене на групова работа с лишени от свобода, медицински център, приемно отделение, затворническа кухня, столова, християнски параклис, кинозалон, училище, библиотека, шивачница, пералня, лавка, общи бани, зала за свиждания, помещения за настаняване на лишени от свобода, помещения за настаняване на задържани под стража лица по реда на Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), бръснарница и наказателни килии.

След среща с ръководството на затвора, проверяващият екип извърши пълна обиколка и проверка на обекта.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Помещенията, в които са настанени лишените от свобода, отговарят на законовите изисквания за изискуема площ от 4 кв. м. на настанено лице. Във всяко спално помещение е изграден санитарен възел от около 2 кв. м., има осигурен достъп до дневна светлина, а на прозорците е монтирана PVC прозоречна дограма. Всеки коридор на затворническия корпус разполага с по една обща баня.

Къпането се извършва от понеделник до събота съобразно график за почасово използване на баня от лишените от свобода в Затвор Варна, утвърден от началника на затвора, в сила от 18.10.2022 г. Графикът за къпане е съобразен с изискванията на чл. 151, ал. 1, т. 3 от ЗИНЗС.

Спални помещения (килии)

Всеки лишен от свобода разполага със самостоятелно легло, масичка и шкаф за лични вещи. В много от спалните помещения има и поне един телевизор, закупен със собствени средства от настанените там лица.

Екипът на омбудсмана установи, че килиите са оборудвани с нови дюшеци, които са доставени в Затвор Варна преди един месец.

Бяха получени множество оплаквания от лишени от свобода за наличие на вредители като дървеници и хлебарки, както в спалните помещения, така и в други части на затвора. Настанените лица споделиха и за наличието на плъхове, които обикалят навсякъде нощно време и дори успяват да влезнат в някои спални помещения.

Проверяващият екип установи наличието на хлебарки в някои от килиите, както и необходимостта да бъдат извършени спешни ремонтни дейности в коридорите на затворническия корпус.

По таваните има видими щети, причинени от течове, а според лишените от свобода плъховете се придвижват из цялата сграда основно през вентилационните шахти.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Видими следи и щети, причинени от течове

Някои от подовите по коридорите са от метални плоскостности, които са корозирали, изгнили и с образувани отвори на места, от които **може да се види долния етаж**.

Подовите по някои от коридорите на затворническия корпус

Омбудсманът в качеството си на НПМ многократно е отправял препоръки за справяне със системния проблем с наличието на хлебарки и дървеници в местата за лишаване от свобода. Въпреки тези препоръки, проблемите с вредителите продължават да бъдат налични и да не се предприемат необходимите и ефективни действия за трайното справяне с тях.

Към момента на извършваната проверка, екипът на омбудсмана на Република България, в качеството му на НПМ, установи, че за обектите за настаняване на лишени от свобода в страната **няма сключени договори с лицензирани фирми за извършването на дезинсекция и дератизация**.

Предвид горното, омбудсманът се обърна към министъра на правосъдието за предоставяне на актуална информация относно предприетите действия за борба с вредители в местата за лишаване от свобода.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Според постъпилния отговор от началото на м. ноември 2023 г от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН), няма сключен действащ договор с външна фирма-изпълнител за извършване на дезинфекция, дезинсекция и дератизация (ДДД) в местата за лишаване от свобода. Обработката за ДДД се извършва от служители на териториалните служби, които са преминали курса за придобиване на правоспособност за изпълнител на ДДД, съобразно изискванията на Наредба № 1/05.01.2018 г. за условията и реда на извършване на ДДД.

След прекратяване на договора за извършване на ДДД в териториалните служби на ГДИН са били закупени биоцидни препарати за борба с насекоми и гризачи на стойност 29320,80 лв. с ДДС, като се твърди, че същите са били съобразени с необходимите видове и количества за покриване на нуждите на ГДИН до края на 2023 г. и началото на 2024 г. Закупените препарати по видове и количества са както следва: Ротрин – 83 л.; Айкън – 48,75 л.; Фендона – 48 л.; Адвион – 80 опаковки и Факорат – 250 кг.

При наличие на финансов ресурс до края на 2023 г. и при планирането за 2024 г. ще бъдат закупени изпарителни и хладилни камери, които ще бъдат разпределени съобразно необходимостта и постъпилите заявки от териториалните служби. Също така предстои провеждане на обществена поръчка за доставка на биоцидни препарати за борба с насекоми и гризачи в териториалните служби на ГДИН.

От ръководството на Затвор Варна споделиха пред проверяващия екип, че за преодоляване на проблема с вредителите от общия брой закупени препарати от ГДИН са им били разпределени „76 едри артикула“, които не са достатъчни за цялата площ на обекта.

Предвид горното е необходимо да бъдат предприети спешни мерки за трайно преодоляване на наличния проблем с вредители както в Затвор Варна, така и в другите места за лишаване от свобода.

Констатирани са и непрекъснати случаи, в които при трансфер на лишени от свобода от други затвори са пренасяни паразити или други вредители. Поради тази причина е от изключителна важност дрехите на новодошлите лица да бъдат обработвани по съответния ред с цел предотвратяване разпространението на вредителите.

Друга мярка, която и преди е била отправяна като препоръка от омбудсмана на Република България е в лавките, находящи се в местата за лишаване от свобода да се продават препарати за борба с вредители, които не са опасни за живота и здравето на хората.

Освен нуждата от спешни действия, които следва да бъдат предприети срещу насекоми и гризачи, проверяващият екип установи и необходимостта от **извършването на спешни ремонтни дейности в коридорите и други засегнати помещения на корпуса на затвора.**

С оглед на това, омбудсманът в качеството си на НПМ отправя препоръка до министъра на правосъдието да бъдат предприети спешни действия за борба с вредителите, както и за извършването на спешни ремонтни дейности в Затвор Варна.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Проверяващият екип провери кухнята и столовата на затвора, както и складовите помещения, в които се съхраняват хранителните продукти.

Затвор Варна разполага с голям склад, извън затворническия корпус, който е оборудван с различни хладилни камери за месо, риба, млечни продукти и други видове храни, които задължително следва да бъдат съхранявани при ниски температури. Видно от поставени графици се извършва редовен контрол (два пъти дневно) на температурата в хладилните съоръжения – един път сутрин и един път през късния следобед.

Хладилни камери в складоводо помещение (включително за риба)

Изглед от вътре

В склада се съхраняват и други хранителни продукти с по-дълъг срок на годност, които не е необходимо да се държат в хладилни условия. Те са подредени по вид и са поставени в предмети, устойчиви за разнасяне и лесни за почистване.

Пакетирани хранителни продукти в склада на Затвор Варна

Складът е добре поддържан, редовно се чисти и по време на проверката не беше констатирано наличие на хлебарки и други вредители в него.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Кухнята на Затвор Варна е оборудвана с необходимите уреди и техника, но екипът на НПМ констатира, че готварските печки са стари, амортизирани и не са в добро състояние. Необходимо е същите да бъдат подменени с нови. **Същата констатация е направена и при предишна проверка на НПМ в Затвор Варна през 2021 г. По този повод омбудсманът на Република България отправи препоръка до началника на затвора да бъде ремонтирана кухнята и наличните електроуреди да бъдат подменени. С оглед на настоящата проверка и направените констатации, посочената препоръка от 2021 г. продължава да не бъде изпълнена.**

Предвид горното омбудсманът на Република България отправя отново препоръка до началника на Затвор Варна да се извърши ремонт на кухнята и да бъдат подменени наличните електроуреди в нея във възможно най-кратък срок.

Електроуреди в кухнята на Затвор Варна

Храненето се извършва съгласно утвърдения график за разпределяне на времето.

Храната е разнообразна, като са предвидени и различни диетични менюта съобразно здравословното състояние или вероизповеданието на лишените от свобода. За трудещите се са осигурени допълнителни хранителни надбавки.

Лишените от свобода са доволни от храната, която им се готви и сервира от кухнята на затвора и нямат оплаквания от нея.

По време на проверката, екипът на омбудсмана констатира наличието на множество хлебарки в кухненските помещения, някои от които бяха по чували с хранителни продукти или по хладилници.

На разположение на лишените от свобода има лавка, от която могат допълнително да си закупуват продукти според нуждите им. Работното ѝ време е всяка сряда и петък от 06:30 до 17:00 ч. В случай, че някой от редовните работни дни на лавката съвпадне с неработен ден поради официален празник в Република България, същият се компенсира с отваряне на обекта на следващия ден.

Лавката се посещава от лишените от свобода съобразно утвърден от началника на затвора График за престой на открито и ползване на лавка.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Търговският обект е снабден с разнообразни хранителни продукти, напитки и тоалетни принадлежности. Продуктите, за които се изисква да бъдат съхранявани на ниски температури, са разпределени в хладилни камери.

Продукти в лавката в Затвор Варна

Отоплението на затвора се осигурява предимно с котелно гориво (нафта и газ). Единият от котлите е нов, а останалите са стари и амортизирани, като изискват постоянни ремонти за да функционират нормално. По-малка част от обекта се отоплява чрез парно.

Котлите се намират в отделна сграда и са под постоянен технически надзор.

Котелното помещение в Затвор Варна

Постельният инвентар на лишените от свобода се събира редовно и изпира в пералното помещение на затвора. Обектът разполага с една пералня и една сушилня.

В пералното помещение работят двама лишени от свобода, а до него се намира помещение, в което работи друг лишен от свобода като шивач.

Пералното помещение в Затвор Варна

Шивачницата в Затвор Варна

5. Обучение и свободно време

Свижданията в Затвор Варна се провеждат съобразно утвърден график в предвидената за това зала за свиждания с работещи телефони. Обектът разполага и с отделна стая за адвокати, в която лишените от свобода могат да се срещат насаме със своите упълномощени представители.

Желаещите лишени от свобода, които нямат завършено основно или средно образование могат да постъпят във филиала на училище „Аргира Жечкова“ към Затвор Сливен. В началото на учебната 2021/2022г. учебните занятия са започнали с **28** ученици от корпуса на затвора, а в началото на учебната 2022/2023г. занятията са започнали с **22** ученици, а занятията на учебната 2023/2024 г. са започнали с **20** ученици.

Според предоставена информация от ръководството на затвора през последната учебна година, посочена по-горе учениците са разпределени в следните класове:

- III клас – 1;
- IV клас – 2;
- V клас – 5;
- VI клас – 4;
- VII клас – 8.

В училищния филиал работят четирима учители, които споделиха пред екипа на омбудсмана, че учебният процес на лишените от свобода значително допринася за тяхното развитие, ангажира времето им през което търпят наложеното им наказание и предоставя възможност за реализирането им на пазара на труда след тяхното освобождаване.

Преподавателите заявиха още, че се стараят да прилагат методи за работа и обучение с възрастни, въпреки ползваните учебници, предвидени за деца.

Класните стаи са в изключително добро състояние, оборудвани с всичко необходимо за нормално провеждане на учебните занятия.

Класни стаи в училището на затвора

Затворът Варна разполага още с театрален салон, библиотека и християнски параклис, където лишените от свобода могат да прекарват свободното си време.

За попълването и обновяването на библиотечния фонд се разчита основно на дарения. Библиотеката на затвора разполага предимно с учебна литература, романи и книги с историческа и географска насоченост.

Театрален салон

Библиотека

6. Трудова заетост

Участието на лишените от свобода в трудова дейност е от изключителна важност, тъй като допринася за тяхната бъдеща ресоциализация и реинтеграция.

Според предоставената от ръководството на затвора информация, лишените от свобода работят на домакински щат, в цехове към затвора и на външни обекти. Общият

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

брой на ангажираните с трудова дейност в Затвор Варна и общезитията е 295 лишени от свобода, включително и на доброволен труд, както следва:

На домакински щат – **59** души;

В цеховете на затвора – **53** души;

Във външни работни обекти – **69** души.

На територията на Затвор Варна има цех за изработка на метални профили за гипсокартон. Обектът е оборудван с всички необходими материали и са осигурени безопасни условия на труд за лишените от свобода, които работят в него.

Цехът в Затвор Варна

7. Медицинско обслужване в Затвор Варна

Затворът в гр. Варна разполага с медицински център, в който се лекуват настанените там лишени от свобода, а при спешни случаи се вика екип на спешна помощ. В медицинския център работят лекар на трудово правоотношение, както и стоматолог, лекар ординатор, медицинска сестра и лекар психиатър на граждански договор.

Лекарят е с работно време всеки делничен ден от 08:30 до 17:00 ч.

Стоматологът посещава Затвор Варна всеки понеделник и петък от 09:30 до 13:30 ч., лекарят ординатор идва всеки вторник и четвъртък от 08:30 до 12:30 ч., медицинската сестра идва два пъти седмично по два часа, а лекарят психиатър идва всяка сряда по четири часа.

Графиците на медицинската сестра и на лекаря психиатър са съобразени с тези на основните им работни места.

Медицинският център се снабдява с лекарства, които се закупуват от фармацевтична компания по силата на сключен договор между нея и Министерство на правосъдието. При желание от страна на лишените от свобода, те могат да си закупят други предписани лекарствени продукти и с лични средства.

От 01.01.2023 до 24.10.2023 г. в Затвор Варна е починало едно лице в следствие на онкологично заболяване.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Според предоставена справка от ръководството на затвора, заболяванията сред лишените от свобода са съответно:

- От СПИН – двама лишени от свобода. Същите получават редовно лекарства и на всеки шест месеца се изпращат на преглед в Инфекциозно отделение на УМБАЛ „Св. Марина“;

- През 2022 г. един лишен от свобода е страдал от активна туберкулоза и е бил изпратен за лечение в СБАЛЛС към Затвор Ловеч. През 2023 г. няма активни случаи на доказана туберкулоза. Двама новопостъпили са преболедували от ТБК в детска възраст и понастоящем се намират в пасивна, хронична форма на заболяването;

- 18 лишени от свобода са с психични заболявания и/или зависимости. Всички са с назначено лечение от психиатър;

- Около 30 лишени от свобода страдат от хроничен хепатит С, в следствие на употреба на наркотици и рискови сексуални контакти. От тях 20 лица са заявили желание за лечение и са в различен етап в документалната подготовка пред НЗОК гр. Варна;

- Трима лишени от свобода страдат от хепатит С и имат назначена и изпълняваща се терапия.

Осъдените, които страдат от наркотична зависимост не се лекуват с метадон, а с негови заместители.

На всяко едно от осъдените лица задължително се води медицински картон.

За лицата с психични заболявания се води отделен списък, който се актуализира всяка седмица.

Медицинският център на Затвор Варна разполага с три приемни и с четири болнични стаи. Към момента на извършване на проверката в него бяха настанени трима души.

Лекарският кабинет разполага с всички необходими средства за оказване на първа помощ, а непосредствено до него е стаята за съхранение на лекарствени продукти.

Лекарският кабинет в Затвор Варна

Складът с лекарствени продукти

Работещият на място лекар организира работата си съобразно нормативните изисквания и съгласно работния си график. Задължителната медицинска документация беше изискана и проверена, като е констатирано, че е пълна и се води редовно. В

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

извънработното време на медицинския център, спешните случаи най-често се поемат от екипи на Диагностично консултативен център 4 – Варна.

Спешният шкаф и шкафове за лекарствени продукти са добре заредени, като лекарствата и консумативите са в срок на годност.

Регистърът на травматичните увреждания се води редовно, като прегледите се извършват от лекаря.

Медицинският център разполага и със стоматологичен кабинет, който е оборудван с необходимата апаратура, инструменти и материали.

Стоматологичният кабинет в Затвор Варна

В хода на извършената проверка, екипът на омбудсмана установи, че в продължение на седмица (с прекъсвания за хранене и посещение на санитарния възел) лишен от свобода е фиксиран с белезници и е изолиран в Медицинския център на Затвора.

След проведени разговори с лекаря, инспектор-психолога и ръководството на Затвор Варна, проверяващият екип установи, че на лицето е проведено изследване и е издадено експресно психологично заключение на 03.09.2020 г. Видно от заключението лицето е с поставена диагноза от Държавна психиатрична болница „Д-р Георги Кьосев“- гр. Раднево: „шизофрено подобно психотично разстройство в следствие комбинирана употреба на психоактивни вещества.“ Поведението на лицето от постъпването му в затвора е давало индикация за впускане в самоубийствено или самоувреждащо поведение. Налице е било проблемно неадекватно поведение, проблемна адаптация, импулсивност, непредсказуемост на поведението. Не е била изключена вероятността от прояви на агресия и деструктивно поведение спрямо себе си, както и към другите лишени от свобода и персонала. **Отбелязано е, че лицето трябва да бъде под вниманието на администрацията и под лекарски контрол и наблюдение.**

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

На 17.10.2023 г. лишеният от свобода не е изпълнил разпореждане на служител от надзорно - охранителния състав и проявил физическа агресия спрямо него. Било установено, че лицето е превъзбудено, с неадекватно поведение, дезориентирано за време, вербално агресивно. На основание чл. 114, ал. 1, т. 5 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража поради наличие на опасност в резултат на психическо разстройство или депресия лишеният от свобода да посегне на живота си или на живота и здравето на друго лице, спрямо него е било приложено помощно средство - белезници. Предписаната терапия за лицето е 200 мг. хедонин дневно. Впоследствие обаче лицето е отказало прием.

На 21.10.2023 г. затворникът нанесъл удар в лицето на друг лишен от свобода без видима провокация. В докладна записка от същата дата е отразено, че лицето се държи странно, неадекватно, не говори свързано и влиза в конфликти с НОС и другите лишени от свобода, с което застрашава живота и здравето им.

С докладна записка от 23.10.2023 г. е отразено, че поведението му на конфронтация персистрира, на моменти бил с несъответно поведение.

След интервенцията от страна на екипа на омбудсмана и съгласувано с психиатъра на Затвор Варна, бе разпоредено лишеният от свобода да бъде преведен в психиатричното отделение на СБАЛЛС - гр. Ловеч в спешен порядък с оглед терапевтично повлияване в защитена среда.

Омбудсманът в качеството си на НПМ счита, че имобилизация, която трае в продължение на последователни дни (в случая цяла седмица) не може да бъде обоснована и представлява форма на изтезание.

Във връзка с това, омбудсманът в качеството си на НПМ, обръща внимание на стандартите на Европейския комитет за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унижателното отношение или наказание (КПИ) във връзка с имобилизациите в местата за лишаване от свобода. За правилното им прилагане, обездвижването трябва да се използва единствено като крайно средство за предотвратяване на риска от нараняване на лицето или на други лица и единствено, когато всички други разумни опции не са успели да овладеят тези рискове; то не трябва никога да се използва като наказание или за компенсиране липсата на обучен персонал; то не трябва да се използва в немедицинска среда, когато хоспитализацията би съставлявала по-подходяща намеса.

Всяко прибягване към обездвижване трябва винаги или да е изрично наредено от лекар, или трябва незабавно да се доведе до знанието на лекар.

Трябва да се води специален регистър, за да се вписват в него всички случаи, в които се е наложило да се прибегне към използването на ограничителни средства, като вписванията трябва да включват времето, когато е започнала и е приключила всяка ограничителна мярка, обстоятелствата свързани със случая, причините за налагане на мярката, името на служителя, който я е наредил или одобрил и описание на всички наранявания, понесени от лицето или от персонала.

Времетраенето на обездвижването трябва да е възможно най-кратко.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

По-специално КПИ сочи, че прилагането на средства за обездвижване трябва да се наблюдава от лекар и обездвиженото лице трябва да бъде под постоянен пряк надзор от член на персонала. Ограничителните мерки трябва да се снемат при първа възможност. Не трябва да се допуска прилагане и удължаване на прилагането на такива средства като форма на наказание. Освен това всеки лишен от свобода във влошено психическо състояние следва да бъде изпращан незабавно в психиатрична болница, за адекватно лечение и медицинска грижа.

С оглед на горното, омбудсманът в качеството си на НПМ, препоръчва във всички случаи когато поради наличие на психическо разстройство лицето представлява опасност за себе си и/или за околните, което налага прилагането на мярка имобилизация, в спешен порядък да бъде нареждано извеждането на лицето за лечение в подходяща медицинска среда.

II. ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ „ВАРНА“

Затворническо общежитие от открит тип „Варна“ разполага с капацитет за 65 лишени от свобода.

Организацията и дейността на охраната в общежитието се изпълнява съгласно разпоредбите на ППЗИНЗС. Ежедневното дежурство се извършва от един дежурен командир на отделение и един надзирател в тясто взаимодействие с дежурната част на Затвор Варна.

Видео-охранителната система функционира нормално като обхваща основните зони и места за пребиваване. Затворническото общежитие е в добро материално състояние, разполага със стаи за настаняване на лишени от свобода, столова, библиотека и дворно място с фитнес уреди в него.

Общ коридор в общежитието

Стая за настаняване

Санитарно помещение

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Всяка една от стаите разполага със самостоятелен санитарен възел и е обзаведена с легла, маси, шкафчета и гардеробчета.

Лишените от свобода са настанени по двама в помещение, а леглата им са с подменени нови дюшеци.

Библиотека

Кът за отдих

Библиотеката на общежитието е обзаведена предимно с художествена литература. Съхраняваните в нея книги са основно стари издания, но в добро състояние. Настанените в Затворническо общежитие „Варна“ се грижат и за домашни любимци в обекта като аквариумни рибки и костенурки.

Изхранването на лишените от свобода се извършва в столовата на общежитието, като там им се доставя храната, която се приготвя в кухнята на затвора.

Освен в библиотеката на общежитието, настанените в него лица имат възможност да спортуват в двора, който е обзаведен с фитнес уреди, имат и възможност да провеждат видеоконферентна връзка с близките си съобразно утвърден график.

Столова на общежитието

Място за фитнес и престой на открито

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

При разговор с проверяващият екип на омбудсмана, лишените от свобода в Затворническо общежитие „Варна“ не изразиха оплаквания от условията в обекта и от работещия в него персонал.

III. ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ „РАЗДЕЛНА“

1. Капацитет

Затворническо общежитие „Разделна“ (ЗО „Разделна“) е от смесен тип и разполага с **общ капацитет от 272 места**. Към момента на извършената проверка в обекта бяха настанени **общо 175 лишени от свобода, от които 109 са от закрит тип, а 66 са от открит тип**.

През 2022 г. броят на лишените от свобода в затворническото общежитие е **195 души**.

2. Администрация и човешки ресурси

По отношение на човешките ресурси в ЗО „Разделна“ съгласно предоставената информация от ръководството на Затвор Варна са предвидени щатни длъжности за 6 главни надзиратели, 6 командири на отделение и 67 надзиратели.

3. Материални условия

Затворническото общежитие се помещава в една сграда, съставена от партер и три етажа. Лишените от свобода са настанени от първия до третия етаж, като първите два етажа са от открит тип, а последния е от закрит тип.

Сградата на ЗО „Разделна“

Помещенията за настаняване са обзаведени с легла, масички, столчета и гардеробчета. Всяка една от стаите разполага със самостоятелен санитарен възел. При спазване на законовите изисквания за 4 кв. м. в помещенията са настанени от двама до четирима лишени от свобода.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Екипът на омбудсмана не установи наличие на хлебарки в ЗО „Разделна“, но от ръководството на обекта споделиха, че има подобни вредители, но от скоро проблеми с дървеници не са имали.

Един от служителите на затворническото общежитие е преминал през съответното обучение за пръскане срещу насекоми. Дезинсекция на обекта се извършва един път месечно, като в зависимост от популацията на вредителите може и по-често. На длъжностното лице, което извършва дезинсекцията са предоставени всички необходими предпазни средства, които да го защитават от отровните химикали срещу вредителите.

Сред лишените от свобода е ангажирано едно лице, което пръска в помещенията с препарати за дезинфекция (срещу КОВИД-19 и други заразни болести).

Стаи за настаняване и санитарен възел в ЗО „Разделна“

Всеки етаж разполага с обща баня, в която лишените от свобода се къпят съобразно График за ползване на затворническата баня, утвърден със заповед на началника на ЗО „Разделна“. Графикът е съобразен с разпоредбите на чл. 151, ал. 1, т. 3 от ЗИНЗС.

Обща баня в ЗО „Разделна“

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

В хода на проверката екипът на омбудсмана установи, че следва да се извършат ремонтни дейности в общите бани, в които има по места счупени плочки, душове, мухъл и паднала мазилка от таваните.

Във връзка с горното омбудсманът на Република България отправя препоръка до началника на ЗО „Разделна“ да се извършат необходимите ремонтни дейности в посочените помещения.

Постелъчното бельо се изпира задължително в пералнята на затворническото общежитие съобразно утвърден график. Възможно е и изпиране на лични дрехи, но то се извършва само след предоставяне на прах или перилен препарат, закупен от лишения от свобода.

Екипът на омбудсмана провери кухнята, столовата и складовите помещения на ЗО „Разделна“, в които се съхраняват хранителните продукти.

Общежитието разполага със складове, които са оборудвани с различни камери за месо, риба, млечни продукти и други видове храни, които задължително следва да бъдат съхранявани при ниски температури.

Хладилни камери в ЗО „Разделна“

В склада се съхраняват и други хранителни продукти с по-дълъг срок на годност и които не е необходимо да бъдат съхранявани в хладилни условия. Те са подредени по вид и са поставени в предмети, устойчиви на износване и лесни за почистване.

Складовите помещения са добре поддържавани, редовно се чистят и по време на проверката, проверяващият екип не констатира проблеми в тях.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Складово помещение за хранителни продукти в ЗО „Разделна“

Кухнята на затворническото общежитие е оборудвана с необходимите уреди и техника. Храненето се извършва съгласно утвърдения график за разпределяне на времето. Храната, която се приготвя и сервира в ЗО „Разделна“ е разнообразна, като са предвидени и различни диетични менюта, съобразно здравословното състояние или вероизповеданието на лишените от свобода. За работещите лишени от свобода се осигуряват допълнителни хранителни надбавки.

Лишените от свобода са доволни от храната, която се сервира и нямат оплаквания от нея.

Кухнята в ЗО „Разделна“

Столовата в ЗО „Разделна“

Затворническото общежитие разполага и със собствена лавка, откъдето лишените от свобода могат допълнително да си закупуват продукти според техните нужди.

Към момента на извършваната проверка, лавката беше с работно време всяка сряда и петък. Тя е снабдена с разнообразни хранителни продукти, напитки и тоалетни принадлежности. Продуктите, за които се изисква да бъдат съхранявани при ниски температури са разпределени в хладилни камери.

Някои от лишените от свобода се оплакаха, че продаваните в лавката продукти са на високи цени, двойно по-скъпи от тези навън, но при проверката не бяха установени такива случаи.

Отоплението на затворническото общежитие се осигурява с котелно гориво (нафта). Котлите са под постоянен технически надзор.

4. Свободно време

ЗО „Разделна“ разполага със своя библиотека, в която лишените от свобода могат да прекарват част от свободното си време. На втория етаж от сградата има православен параклис, който редовно се посещава от вярващи лишени от свобода.

Параклис в ЗО „Разделна“

Библиотека в ЗО „Разделна“

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Двор в ЗО „Разделна“

Физкултурен салон в ЗО „Разделна“

Обектът има и физкултурен салон, в който се провеждат спортни игри между настанените лица. В двора на общежитието има игрални площадки и фитнес уреди, където може да се спортува и да се прекарва време навън.

5. Трудова дейност

В ЗО „Разделна“ ангажираността на лишените от свобода към външни фирми е висока. На настанените лица, които желаят да работят, се провежда задължителен инструктаж за поведението им на работното място и за безопасна и здравословна работна среда.

Към момента на извършване на проверката от 175 настанени лица в затворническото общежитие 99 са работещи.

Цех за бетонни изделия в ЗО „Разделна“

Обектът разполага с работна зона, в която има цех за сглобяване на палети и цех за бетонни изделия.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

На лишените от свобода, които работят в тях са осигурени всички необходими условия и средства за безопасен труд, включително лични предпазни средства.

Настанените лица в ЗО „Разделна“ са включени още на доброволен труд и в домакинския щат на обекта.

Цех за сглобяване на палета в ЗО „Разделна“

6. Медицинско обслужване в ЗО „Разделна“

Към момента на извършване на проверката, медицинското обслужване в затворническото общежитие се извършва от следните медицински лица:

- стоматолог на граждански договор с график всяка сряда от 08:30 до 14:00ч.;
- лекар, ординатор на граждански договор с график два пъти седмично по четири часа, който е съобразен с графика на основното му работно място;
- медицинска сестра на граждански договор, с график, който е съобразен с графика на основното ѝ работно място – един път седмично по четири часа.

Когато няма медицинско лице, спешните случаи се поемат от повикани на място екипи за спешна медицинска помощ. Затворническото общежитие няма щатен лекар от 2018 г.

Води се регистър на травматичните увреждания, като прегледите се извършват от лекаря - ординатор. От началото на годината са регистрирани 3 случая, като при първите два, лишените от свобода са съобщили, че са пострадали в резултат от нанесен им побой от техни съкилийници, а третият е във връзка с контузна рана на горната устна.

ЗО „Разделна“ разполага с лекарски и стоматологичен кабинет.

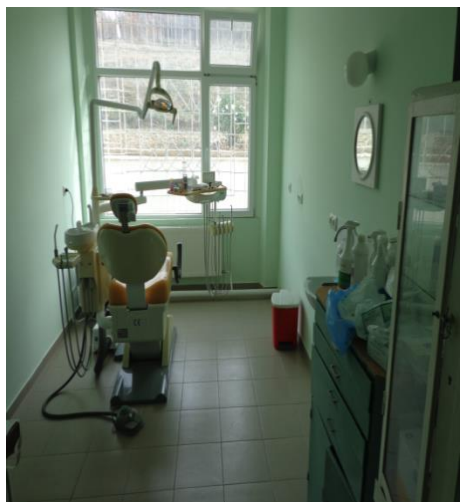
Спешният шкаф и шкафовете за лекарствени продукти са добре заредени, като лекарствата и консумативите са в срок на годност. На всяко настанено лице се води медицински картон.

При проведени разговори някои от лишените от свобода се оплакаха от леченията и прегледите, които им се извършват от лекаря.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Стоматологичен кабинет

Спешен шкаф с лекарства

Лекарски кабинет

В качеството си на НПМ, омбудсманът на Република България отправя препоръка до министъра на правосъдието да бъдат предприети действия за назначаването на щатни медицински лица в ЗО „Разделна“.

IV. АРЕСТ КЪМ ОБЛАСТНА СЛУЖБА „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ – ВАРНА

Поводът за проверката са постъпили оплаквания от задържани лица, свързани с лоши материално-битови условия, незадоволително качество на предоставяната храна и липса на адекватни здравни грижи. Последната извършена проверка от екип на омбудсмана, в качеството му на НПМ в ареста към ОСИН Варна е била през 2021 година, когато са констатирани лоши материално-битови условия.

1. Капацитет и брой настанени лица

Арестът в град Варна се намира в сградата на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура - Варна с обща разгърната застроена площ от 557, 036 кв.м., от която общата жилищна площ за настаняване на задържани лица е 263, 96 кв.м.

Екипът на омбудсмана извърши цялостна проверка на следствения арест във Варна, като бяха проверени материално-битовите условия във всички помещения на ареста, както и медицинското обслужване и достъпа до него от задържаните лица.

Въз основа на извършената проверка бе установено, че арестът на гр. Варна разполага с 19 арестни помещения за настаняване, от които 17 са с площ от 13.42 кв.м., а 2 бр. помещения са с площ от 17.91 кв. м.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Общият брой килии за настаняване е 19 с общо 59 единични легла за настаняване при стандарт от 4 кв.м. разполагаема жилищна площ.

Арестът на град Варна е със сравнително голяма натовареност. За 2022 година през ареста са преминали 343 лица, от които 77 жени, 3 непълнолетни (момчета), 33 чужди граждани (32 мъже и 1 жена), 263 мъже. От тях 66 лица са били задържани с постановление за 72 часа, 165 са били с постоянна мярка за задържане с определение на съд и 112 задържани са били по делегация.

От началото на годината до 30.09.2023 г. общият брой задържани лица е 244, от които 64 жени, 3 непълнолетни (момчета), 12 чужди граждани (11 мъже и 1 жена), 177 мъже. От тях 37 лица са задържани за 72 часа, 136 са били с определена постоянна мярка за задържане от съд и 71- по делегация.

Към деня на проверката, общият брой настанени задържани лица беше 53 настанени при общ капацитет 59 лица. Сред настанените имаше един непълнолетен задържан, настанен в спално помещение за непълнолетен, трима чужди граждани и осем жени (от които една чужденка).

Не бе констатирана пренаселеност в помещенията, като се спазва изискуемата по закон разполагаема жилищна площ от 4 кв. м. на настанено лице.

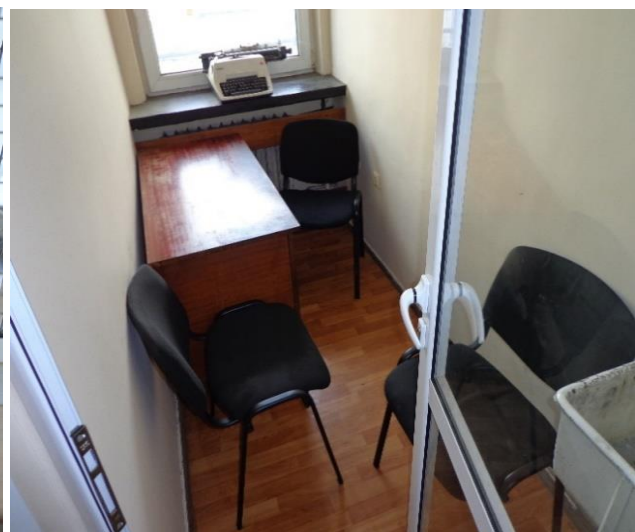
2. Материално-битови условия

Предстои да бъде извършен цялостен основен ремонт на сградата, в която се помещава ареста. Скорошни ремонти дейности не са били извършвани. През 2021 г. са изготвени всички документи от Висшия съдебен съвет (ВСС) чрез Окръжния прокурор на град Варна за основен ремонт на сградата и обособяване и разделяне на имота на ул. „Георги Атанасов“ № 2 в гр. Варна между ВСС и Министерство на правосъдието.

Арестът се помещава на последния етаж от сградата. На първия етаж се помещават стаята за свиждане, адвокатска стая и стая за разследващи полицаи.

Стая за свиждане

Стая за среща с адвокат

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

Арестът разполага с отделни килии, приспособени за настаняване на непълнолетни лица и жени. Всяка килия разполага със самостоятелна тоалетна с течаща вода, като на етажа се намира и общ за всички санитарен възел с баня. Къпането се осъществява по график два пъти седмично.

Всяка килия е оборудвана с място за съхранение на личните вещи.

Осигурява се необходимата естествена дневна светлина чрез прозорци в килийните помещения, като допълнително има и изкуствено осветление. Вентилацията на килиите е осигурена от инсталирана вентилационна система и отварящи се прозорци.

Към момента престоят на открито се осъществява на място за разходка от закрит тип поради фактическата невъзможност да бъде осигурено каре на открито.

В хода на извършената проверка бяха получени множество оплаквания, както от задържаните, така и от администрацията на ареста от наличието на вредители в ареста. Задържаните лица се оплакаха от ухапвания от дървеници, които се намират в талашита на леглата, върху който са поставени дюшеците. Във връзка с този проблем, е получено разрешение от ГДИН талашитът да бъде подменен с метални плоскости, с което да се ограничи наличието на дървеници.

Във връзка със зачестилия проблем с наличие на вредители в местата за лишаване от свобода, омбудсманът в качеството си на НПМ се обърна към министъра на правосъдието, с искане да бъде предоставена информация по какъв ред в момента се осъществява ДДД обработката и какви действия са предприети за трайно справяне с проблема. **В писмото си омбудсманът подчерта, че доказаното наличие на популация от хлебарки и дървеници в местата за лишаване от свобода, съчетано с бездействие по отношение на тяхното елиминиране, неминуемо поставя лишените от свобода в условия на жестоко, нечовешко или унижително отношение, а честите ухапвания и разпространението на заразни болести от насекомите застрашават живота и здравето на задържаните.**

В отговор до омбудсмана министерство на правосъдието информира, че към момента ГДИН няма сключен договор с лицензирана фирма-изпълнител за извършване на ДДД обработка. Обработката се извършва от служители на териториалните служби, които са преминали курса за придобиване на правоспособност за изпълнител на ДДД съгласно изискванията на Наредба № 1/2018 г. за условията и реда за извършване на ДДД. Във връзка с това, от ГДИН са закупили и разпределили според необходимостта и постъпилите заявки биоцидни препарати за борба с вредители. Въпреки това, в хода на извършената проверка в ареста към ОСИН Варна, екипът на омбудсмана установи, че **предоставеното количество препарати не покрива нуждите на ареста**, което принуждава служителите със собствени средства да закупуват препарати за справяне с проблема.

С оглед на това, омбудсманът в качеството си на НПМ отправя препоръка до министъра на правосъдието да бъдат отпуснати допълнително препарати за нуждите на ареста към ОСИН-Варна.

Следи от ухапвания от дървеници

Спално помещение в ареста

3. Човешки ресурс

Човешкият ресурс в ареста е осигурен от **34** служители, както следва:

- Началник на сектор: **1 бр.**;
- Младши инструктор по охраната: **1 бр.**;
- Командир на отделение: **5 бр.**;
- Надзиратели: **27 бр.**

Надзорно-охранителния състав изпълнява служебните си задължения в режим на работа от 24 - часови наряди по утвърден график.

Въпреки това предвид големият брой лица, които преминават през ареста (343 лица за 2022 година), омбудсманът в качеството си на НПМ препоръчва с оглед сигурността на ареста, да бъде разкрита 1 щатна бройка за главен надзирател и 2 щатни бройки за надзиратели.

4. Медицинско обслужване

Медицинското обслужване в ареста се осигурява от един фелдшер, назначен на граждански договор. Фелдшерът посещава ареста два пъти седмично по предварително утвърден график от началника на ОСИН - Варна.

По време на проверката не бяха получени оплаквания за отказан или затруднен достъп до медицинско обслужване. Медицинският фелдшер е организирал работата си в съответствие с нормативните изисквания и съгласно работния си график, задължителната медицинска документация беше изисквана и проверена, като е констатирано, че се води редовно.

Към момента арестът няма назначен общопрактикуващ лекар (ОПЛ), като в тази връзка е изпратено писмо до НЗОК за служебно определяне на ОПЛ. За ползване на

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ

стоматолог задържаните се конвоират до Затвора Варна. При спешни случаи се вика спешна помощ.

За изминалата година са били извършени 708 бр. амбулаторни медицински прегледи, 12 бр. консултации и изследвания, 7 бр. стоматологични прегледи. Седем задържани са били настанени в болнично заведение, като 5 от тях са били насочени към СБАЛЛС в град София, а 2-ма в град Ловеч.

Регистърът на травматичните увреждания се води редовно, като прегледите се извършват от медицинския фелдшер. Регистрираните травматични увреждания за 2023 г. са 4, за 2021 г. - 3, а за 2022 г. няма регистрирани случаи.

V. ВТОРО РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ОДМВР – ВАРНА

В деня на извършване на проверката в 02 РУП при ОДМВР - Варна нямаше задържани лица.

От Книгата за задържани лица е видно, че от началото на годината са били задържани 584 лица.

В обекта са налични 2 помещения за задържане, едно от които е за пълнолетни и едно е за непълнолетни. Във всички е осигурен достъп до дневна светлина, а постелъчният инвентар се предоставя при задържане.

На видно място е поставен Правилника за вътрешния ред в полицейското управление и актуален списък на дежурните адвокати към Адвокатска колегия – Варна. Обявен е и телефонът на Националното бюро за правна помощ.

До помещението за настаняване на пълнолетни има санитарен възел, който се ползва от задържани мъже. Жените ползват санитарния възел на горния етаж, който се ползва и от служителите на полицейското управление.

Помещение за настаняване на пълнолетни

Помещение за настаняване на непълнолетни

VI. ЧЕТВЪРТО РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ОДМВР – ВАРНА

Към момента на извършване на проверката в районното управление имаше едно пълнолетно задържано лице. От книгата за задържани лица е видно, че от началото на годината броят на задържаните в обекта е 481 лица.

Управлението разполага с три помещения за настаняване на задържани лица, от които две за пълнолетни и едно за непълнолетни.

Килиите се намират в сутеренния етаж от сградата и имат слаб достъп до дневна светлина.

Помещението за непълнолетни е оборудвано с легло, масичка със столове към нея и гардероб, а стаите за пълнолетни са с по две легла.

При необходимост на настанените лица им се осигурява достъп до санитарен възел.

На видно място е поставен Правилника за вътрешния ред в полицейското управление и актуален списък на дежурните адвокати към Адвокатска колегия – Варна. Обявен е и телефонът на Националното бюро за правна помощ.

Помещение за настаняване на непълнолетни

Помещение за настаняване на пълнолетни

ПРЕПОРЪКИ

В РЕЗУЛТАТ ОТ ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА, ОМБУДСМАНЪТ КАТО НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ ОТПРАВЯ СЛЕДНИТЕ ПРЕПОРЪКИ:

I. КЪМ МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО:

1. Да бъдат предприети спешни и ефективни мерки за борба с вредители в цялата пенитенциарна система, и в Затвор Варна конкретно;
2. Да бъдат осигурени средства за извършването на спешни ремонтни дейности в Затвор Варна;
3. Да бъдат предприети действия за назначаването на щатни медицински лица в ЗО „Разделна“;
4. Да бъдат отпуснати допълнително препарати за борба с вредителите за нуждите на ареста към ОСИН - Варна;
5. Да бъде разкрита 1 щатна бройка за главен надзирател и 2 щатни бройки за надзиратели в ОСИН - Варна.

II. КЪМ НАЧАЛНИКА НА ЗАТВОР ВАРНА:

1. Да се извършат спешни ремонтни дейности в кухнята на затвора;
2. Старите и амортизирани кухненски електроуреди в кухнята на затвора да бъдат подменени във възможно най-кратък срок.
3. Във всички случаи когато поради наличие на психическо разстройство на лице (задържано или лишено от свобода), то представлява опасност за себе си и/или за околните и това налага прилагането на мярка имобилизация, в спешен порядък да бъде нареждано и организирано извеждането на лицето за лечение в подходяща медицинска среда, под наблюдение на квалифицирани специалисти.

III. КЪМ НАЧАЛНИКА НА ЗАТВОРНИЧЕСКО ОБЩЕЖИТИЕ „РАЗДЕЛНА“:

Да се извършат ремонтни дейности в общите бани на затворническото общежитие.